

- формування комплексної оцінки економічної безпеки на основі складання інтегральних індексів економічної безпеки у різних проєкції.

Використання інформаційної системи моніторингу економічної безпеки дозволить підвищити ефективність управління економічною безпекою і зменшити трудовитрати на операції зі збору, обробки, пошуку і поданням даних.

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ

Долінко Т. В.

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Науковий керівник – Шматковська Т. О., к.е.н., доцент

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Стратегічне значення для підприємств будь-якої галузі та форми власності має ефективна організація обліку та аналізу розрахунків з покупцями. Результати цього процесу безпосередньо впливають на фінансову стійкість, базу оподаткування підприємства, виконання плану доходів та витрат і, як наслідок, на досягнення пріоритетних цілей його розвитку в умовах ринку та забезпечення конкурентоспроможності і прибутковості господарської діяльності.

В нинішніх умовах господарювання облік розрахунків з покупцями і замовниками містить комплекс невирішених питань і є одним із найбільш складних і суперечливих етапів обліково-аналітичного процесу. Найсуттєвішими з цих питань є:

- організація повного та достовірного обліку розрахунків з покупцями і замовниками підприємства та своєчасне відображення облікових даних у фінансовій звітності;
- аналіз структури та динаміки дебіторської заборгованості підприємства в попередніх періодах;
- оптимізація структури дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги;
- визначення можливості застосування кредитної політики щодо окремих покупців та формування її принципів і умов;
- прискорення процесу погашення дебіторської заборгованості за допомогою сучасних форм її рефінансування;
- здійснення ефективного контролю за формуванням і своєчасним погашенням дебіторської заборгованості підприємства та розрахунок розміру резерву сумнівних боргів.

Дослідження проблем розрахунків у сучасних ринкових умовах виявило, що для поліпшення стану розрахунків з покупцями і замовниками важливим є не лише використання заходів покращення обліку взаєморозрахунків, а й удосконалення обліку дебіторської заборгованості підприємств.

Перш за все, варто наголосити, що облікова політика підприємств у сфері дебіторської заборгованості представлена лише в загальних рисах, тому достатньо доречним буде доповнення «Наказу про облікову політику» такими елементами обліку, як: величина сумнівних боргів, класифікація дебіторської заборгованості за кожним покупцем або замовником, списання дебіторської заборгованості з балансу та ін. Це надасть змогу повніше висвітлювати питання організації бухгалтерського обліку та підвищити контроль за розрахунками з покупцями та замовниками.

Не викликає сумнівів, що автоматизація обліку дозволяє значно полегшити роботу бухгалтерії в цілому та кожного бухгалтера окремо, особливо при впровадженні телекомунікаційного обміну інформацією між автоматизованими робочими місцями облікових працівників з використанням комп'ютерних мереж. Тому, ведення повністю автоматизованого обліку з використанням програмного продукту «1 С:Бухгалтерія» значно прискорить ведення обліку дебіторської заборгованості та розрахунків з покупцями і замовниками.

Підкреслимо, що важливим елементом аналізу буде порівняння дебіторської і кредиторської заборгованості підприємств, оскільки значне переважання дебіторської заборгованості створює загрозу фінансовій стійкості суб'єктів господарювання і робить необхідним залучення додаткових (як правило, вартісних) засобів; в свою чергу, перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською може призвести до неплатоспроможності підприємства. Тому вчасний контроль за співвідношенням заборгованостей підприємства надасть змогу запобігти його фінансовій кризі.

Проведений аналіз сучасних умов господарювання дає змогу стверджувати, що для покращення обліку розрахунків необхідно контролювати політику диверсифікації щодо покупців і замовників, тобто орієнтуватися на збільшення їх кількості для зменшення ризику несплати одним або кількома великими покупцями.

На підприємстві важливо організувати роботу з договорами на належному рівні та розробляти різноманітні моделі договорів із гнучкими умовами оплати, зокрема надання покупцям знижок при достроковій оплаті, оскільки зниження ціни приводить до розширення обсягів реалізації та інтенсифікує приплив коштів.

На забезпечення своєчасної оплати дебіторської заборгованості значною мірою впливає налагоджена система контролю на підприємстві. Важливою складовою діяльності має стати формування претензій щодо своєчасності оплати продукції. Важливо також постійно контролювати стан розрахунків по простроченій заборгованості. Маючи оперативні дані по такій заборгованості, необхідно починати претензійну роботу, тобто висилати повідомлення-претензії з усіма розрахунками пені по простроченим сумах.

Отже, дослідивши існуючий стан обліку розрахунків з покупцями і замовниками підприємств, можна стверджувати, що у сучасних умовах господарювання є чимало проблем, пов'язаних з обліком, аналізом і

контролем таких розрахунків, зокрема: недосконале законодавче забезпечення порядку розрахунків, криза неплатежів та зростання дебіторсько-кредиторської заборгованості при розрахунках між суб'єктами підприємницької діяльності.

Виявлено, що для ефективного обліку дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги потрібно максимально використовувати потенціал суб'єктів господарювання й існуючі економічні умови, в яких здійснюється фінансово-господарська діяльність підприємства.

МОНІТОРИНГ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ КОРПОРАТИВНОЇ БЕЗПЕКИ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Казновецька Ю.В.

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

Науковий керівник – Шаповал Г.М., к. е. н.

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

Для забезпечення ефективного та сталого розвитку системи корпоративної безпеки необхідна реалізація комплексу заходів щодо створення адекватного умовам ринкової економіки механізму управління, найважливішою складовою якого є моніторинг. Система корпоративної безпеки вимагає постійного самотестування та оновлення. В іншому випадку вона не здатна адекватно реагувати на обстановку, яка постійно змінюється. З цією метою проводиться моніторинг найважливіших параметрів функціонування системи безпеки, реалізується алгоритм раннього попередження негативних, руйнівних процесів на різних рівнях управління компанією з точки зору критеріїв корпоративної безпеки, визначаються потенційні і реально існуючі загрози корпоративній безпеці, вживаються необхідні заходи з протидії цим загрозам.

Останнім часом багато уваги українських та зарубіжних вчених приділяється питанням корпоративної безпеки підприємств, робота яких в значній мірі залежить від зміни зовнішнього середовища. Зокрема, велику увагу приділено системі управління фінансово-економічною безпекою підприємств, проблемам моніторингу діяльності підприємств, але питання моніторингу корпоративних будівельних компаній в системі корпоративної безпеки на основі галузевої специфіки практично не досліджуються.

У результаті аналізу різних понять моніторингу в рамках конкретних сфер його застосування можна прийти до висновку, що під моніторингом системи корпоративної безпеки слід розуміти метод вивчення результатів функціонування корпорації, заснований на періодичному спостереженні за сукупністю характеристик компанії, кількісній та якісній оцінці обраних параметрів і обчисленні змін у часі кожного з них, в результаті чого стає можливим прогнозування зміни термінів якісних переходів системи з одного